

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

**PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA
W ZAWODZIE GARBARZ SKÓR**

SYMBOL CYFROWY 744 [03]

Akceptuję:

Minister Gospodarki

Zatwierdzam:

Minister Edukacji Narodowej

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWO – ORGANIZACYJNE KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

A. OPIS KWALIFIKACJI ABSOLWENTA

W wyniku kształcenia w zawodzie absolwent powinien umieć:

- 1) stosować podstawowe prawa chemii, fizyki, mechaniki w procesach wyprawy skór,
- 2) rozróżniać rodzaje skór surowych i metody ich konserwacji,
- 3) określać histologiczną i topograficzną budowę oraz właściwości skór surowych,
- 4) konserwować i magazynować skóry surowe,
- 5) rozpoznawać środki podstawowe i pomocnicze stosowane w garbarstwie,
- 6) dokonywać organoleptycznej oceny jakości środków podstawowych i pomocniczych stosowanych w garbarstwie.
- 7) odczytywać i sporządzać szkice i proste schematy techniczne,
- 8) dokonywać podstawowych obliczeń stechiometrycznych do sporządzania roztworów roboczych stosowanych w procesach technologicznych wyprawy skór,
- 9) sporządzać roztwory technologiczne stosowane w poszczególnych fazach wyprawy skór,
- 10) rozsortowywać półfabrykaty skórzane w poszczególnych fazach produkcji,
- 11) dobierać i posługiwać się urządzeniami, przyrządami pomiarowymi stosowanymi w garbarstwie,
- 12) obsługiwać i konserwować maszyny i urządzenia produkcyjne,
- 13) wykonywać podstawowe i pomocnicze operacje technologiczne w zakresie ręcznej i maszynowej obróbki skór,
- 14) stosować zasady racjonalnej eksploatacji maszyn i urządzeń garbarskich,
- 15) wykonywać czyszczenie, renowację skór i wyrobów skórzanych,
- 16) rozróżniać asortymenty skór wyprawionych,
- 17) pakować, przechowywać, magazynować skóry wyprawione i wyroby skórzane zgodnie z obowiązującymi normami lub życzeniami klientów,
- 18) dokonywać rozliczeń pobranych materiałów,
- 19) stosować normy i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy przeciwpożarowe i zasady ochrony środowiska,
- 20) korzystać z norm przedmiotowych, literatury zawodowej i innych źródeł informacji,
- 21) rozróżniać podstawowe kategorie ekonomiczne oraz najważniejsze przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej,
- 22) podjąć i prowadzić działalność gospodarczą zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 23) oceniać i doskonalić własne umiejętności zawodowe,
- 24) doskonalić umiejętność pracy w zespole.

B. SPECYFICZNE WYMAGANIA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

1. Wymagania psychofizyczne właściwe dla zawodu:

- 1) umiejętność pracy w zespole,
- 2) koordynacja wzrokowo -słuchowo-ruchowa,
- 3) spostrzegawczość, opanowanie, zdolność koncentracji,
- 4) zrównoważenie, dokładność i systematyczność,
- 5) zainteresowania i uzdolnienia techniczne, wyobraźnia przestrzenna,
- 6) poczucie estetyki,
- 7) zdolności manualne.

2. Garbarz skór wykonuje i ocenia prace związane z wytwarzaniem skór: odzieżowych, obuwiowych, galanteryjnych, futrzarskich, meblowych a także związane z renowacją skór i wyrobów skórzanych.

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie garbarz skór powinien być przygotowany do wykonywania zadań:

- 1) organizowania własnego stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami technologicznymi, zasadami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ekologii,
- 2) sporządzania roztworów roboczych stosowanych w procesach wyprawy skór,
- 3) korzystania z dokumentacji technologicznej procesów wyprawy skór,
- 4) korzystania z norm materiałowych, norm zużycia surowców, środków pomocniczych i odczynników,
- 5) prowadzenia kontroli międzyoperacyjnej,
- 6) konserwacji, czyszczenia i renowacji skór i wyrobów skórzanych,
- 7) oceniania jakości materiałów, półproduktów i wyrobów gotowych,
- 8) obliczania zużycia materiałów i czasu pracy,
- 9) prowadzenia produkcji na powierzonym odcinku, stanowisku z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości zakładu,
- 10) prowadzenia własnej działalności produkcyjnej, usługowej i handlowej.

3. Zakres umiejętności garbarza skór daje możliwość zatrudnienia absolwenta w małych i średnich przedsiębiorstwach, zakładach rzemieślniczych wyprawy skór, usług czyszczenia i renowacji skór i wyrobów skórzanych, w zakładach przetwarzających skóry wyprawione, a także w przedsiębiorstwach handlowych skór surowych i wyprawionych, wyrobów skórzanych, środków pomocniczych do wyprawy i konserwacji skór i wyrobów skórzanych.

Absolwenci szkoły kształcącej w zawodzie garbarz skór mogą być zatrudnieni na stanowiskach pracy:

- 1) robotniczych w garbarni,
- 2) pracownik magazynu (sprzedawca), hurtowni, sklepu branży skórzanej,
- 3) kontroler jakości (sorter) skór surowych, półfabrykatów i skór wyprawionych,
- 4) pracownik działu skupu i zbytu skór.

4. W zależności od potrzeb lokalnego rynku pracy, przewiduje się możliwość specjalizacji w zakresie:

- 1) technologii wyprawy skór,
- 2) technologii uszlachetniania okrywy włosowej skór futerkowych,

- 3) obrotu handlowego wyrobami skórzanymi,
- 4) czyszczenia i renowacji skór i wyrobów skórzanych.

5. W wyniku analizy zadań zawodowych przyszłego absolwenta, treści programu kształcenia można ująć w następujące bloki programowe:

- 1) materiałowy,
- 2) technologiczno–wytwórczy,
- 3) przedsiębiorczość i bezpieczeństwo pracy.

Blok materiałowy zawiera treści i umiejętności w zakresie rozpoznawania i oceniania jakościowego surowców skórzanych, półfabrykatów i wyrobów gotowych, a także dobierania i stosowania chemicznych środków pomocniczych stosowanych do produkcji.

Blok technologiczno–wytwórczy zawiera treści i umiejętności w zakresie metod i technik przygotowania skór do garbowania, stosowanych maszyn i urządzeń oraz wykonywania operacji garbowania i wykończania różnych asortymentów skór.

Blok przedsiębiorczość i bezpieczeństwo pracy dotyczy podstaw ekonomii i gospodarki rynkowej, a także zasad prowadzenia własnej działalności gospodarczej, kontaktów międzyludzkich, bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpiecznej eksploatacji maszyn i urządzeń.

6. Do prawidłowej realizacji kształcenia w zawodzie szkoła powinna posiadać pracownię:

- 1) materiałoznawstwa,
- 2) technologii,
- 3) warsztaty szkolne.

Wskazane jest, aby w standardowym wyposażeniu wszystkich pracowni w środki dydaktyczne i techniczne znalazły się środki multimedialne, w szczególności: rzutniki, odtwarzacze wideo, monitory, projektory, komputery z dydaktycznym oprogramowaniem specjalistycznym.

Pracownia materiałoznawstwa powinna być wyposażona w:

- 1) stanowiska do badań indywidualnych i zespołowych,
- 2) zestawy próbek skór i środków pomocniczych stosowanych w produkcji skór i wyrobów skórzanych,
- 3) zestawy odczynników, wskaźników chemicznych do oznaczeń roztworu,
- 4) aparaturę i urządzenia kontrolno-pomiarowe,
- 5) normy i instrukcje dotyczące badań materiałów i wyrobów,
- 6) filmy, licencjonowane programy komputerowe, foliogramy, schematy, tablice poglądowe,

Pracownia technologii powinna być wyposażona w:

- 1) eksponaty narzędzi, przyrządów i urządzeń stosowanych w procesie wyprawy i obróbki skór,
- 2) materiały poglądowe ilustrujące operacje technologiczne
- 3) zestawy norm i dokumentacji techniczno–technologicznych,
- 4) filmy, plansze, foliogramy obrazujące technologię wytwarzania skór i wyrobów skórzanych,
- 5) programy komputerowe dotyczące procesów technologicznych i zarządzania procesem produkcji,
- 6) filmy, symulacje komputerowe ilustrujące pracę maszyn i urządzeń,

7) prospekty i katalogi maszyn, urządzeń i narzędzi.

Warsztaty szkolne powinny być zorganizowane na wzór zakładów garbarskich z wyodrębnieniem działów produkcyjno-szkoleniowych i posiadające:

- 1) stanowiska magazynowania i konserwacji skór surowych,
- 2) stanowisko magazynowania środków pomocniczych,
- 3) stanowiska przygotowania skór do garbowania właściwego,
- 4) stanowiska garbowania,
- 5) stanowiska wykończania i uszlachetniania skór,
- 6) laboratorium kontroli jakości, odbioru jakościowego,
- 7) magazyn skór wyprawionych.

Wyposażenie warsztatów szkolnych powinno umożliwić wykonanie podstawowych operacji technologicznych. Wskazane jest organizowanie praktycznej nauki zawodu w zakładzie pracy lub w ścisłej współpracy z nimi. Umożliwi to poznanie nowoczesnego wyposażenia technicznego, innowacji technicznych a przede wszystkim skorzystanie z doświadczenia praktycznego w rzeczywistych warunkach pracy, co umożliwi podniesienie jakości kształcenia praktycznego.

II. PODZIAŁ GODZIN NA BLOKI PROGRAMOWE

Nazwa bloku programowego	Minimalna liczba godzin w cyklu kształcenia w % *
Materiałowy	20
Technologiczno–wytwórczy	50
Przedsiębiorczość i bezpieczeństwo pracy	5
Razem:	75**

* Podział godzin na bloki programowe dotyczy kształcenia w szkołach dla młodzieży i w szkołach dla dorosłych (w systemie stacjonarnym i zaocznym).

** Pozostałe 25% godzin jest przeznaczone do rozdysponowania przez autorów programów nauczania na dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, w tym na specjalizację.

III. PODSTAWY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA W BLOKACH PROGRAMOWYCH

BLOK: MATERIAŁOWY

1. Cele kształcenia

Uczeń (słuchacz) w wyniku kształcenia powinien umieć:

- 1) odczytywać i stosować uproszczenia rysunkowe,
- 2) stosować technikę komputerową do przygotowywania i zapisywania informacji zawodowych,
- 3) odczytywać dokumentację technologiczną,
- 4) rozróżniać i charakteryzować surowce skórzane i półfabrykaty,
- 5) określać budowę histologiczną i topograficzną skóry,
- 6) oceniać i rozpoznawać wady i uszkodzenia skór surowych.
- 7) dobierać i stosować środki do konserwacji skór surowych,
- 8) stosować zasady magazynowania skór surowych i wyrobów gotowych,
- 9) oceniać jakość i klasyfikować skóry na gatunki,
- 10) stosować metody organoleptyczne oceny jakościowej półfabrykatów i skór gotowych
- 11) charakteryzować i określać zastosowanie materiałów pomocniczych,
- 12) dobierać i stosować środki do procesów technologicznych,
- 13) rozpoznawać i dobierać środki do renowacji i konserwacji skór i wyrobów skórzanych.

2. Treści kształcenia (działy programowe)

Treści kształcenia ujęte są w następujących działach programowych:

- 1) zasady tworzenia rysunku technicznego,
- 2) uproszczenia rysunkowe,
- 3) dokumentacja projektowo-konstrukcyjna,
- 4) chemiczne materiały pomocnicze – kryteria podziału i stosowania,
- 5) technika i sposoby magazynowania i konserwacji skór surowych,
- 6) skóry surowe – rodzaje i ich właściwości,
- 7) budowa histologiczna i topograficzna skór surowych,
- 8) właściwości, ocena i klasyfikacja półfabrykatów skórzanych,
- 9) metody oceny jakości skór gotowych,
- 10) magazynowanie materiałów, półfabrykatów i skór gotowych.

BLOK: TECHNOLOGICZNO-WYTWÓRCZY

1. Cele kształcenia

Uczeń (słuchacz) w wyniku kształcenia powinien umieć:

- 1) określać podstawowe funkcje maszyn i urządzeń,
- 2) stosować podstawowe prawa i zasady mechaniki,
- 3) rozróżniać typowe części i mechanizmy maszyn i urządzeń,
- 4) rozróżniać, klasyfikować maszyny, urządzenia i narzędzia,
- 5) obsługiwać maszyny i urządzenia stosowane w procesie wyprawy skór,
- 6) konserwować maszyny i urządzenia,
- 7) określać wymagania jakościowe i przygotować skóry surowe do procesu garbowania,
- 8) dobierać metody i techniki wyprawy skór,
- 9) określać parametry i wykonywać operacje technologiczne w procesie wyprawy,
- 10) kontrolować jakość wykonania operacji technologicznych,
- 11) rozróżniać i korygować błędy produkcyjne,
- 12) rozsortowywać półfabrykaty skórzane w poszczególnych fazach produkcji,
- 13) dobierać metody i techniki wykończenia skór,
- 14) dokonywać klasyfikacji skór,
- 15) rozpatrywać reklamacje wyrobów,
- 16) stosować zasady cechowania, pakowania i przechowywania skór,
- 17) określać sposoby konserwacji i renowacji skór i wyrobów skórzanych,
- 18) wykonywać wyroby na indywidualne zamówienia,
- 19) rozpoznawać i posługiwać się przyrządami kontrolno-pomiarowymi,
- 20) przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, ochrony środowiska,
- 21) czytać i analizować literaturę zawodową.

2. Treści kształcenia (działy programowe)

Treści kształcenia ujęte są w następujących działach programowych:

- 1) funkcje maszyn i urządzeń,
- 2) wybrane zagadnienia z mechaniki,
- 3) podstawowe części i mechanizmy maszyn i urządzeń,
- 4) klasyfikacja i budowa maszyn, urządzeń i narzędzi,
- 5) procesy przygotowania skór surowych do garbowania właściwego.,
- 6) przygotowanie skór do garbowania – sporządzanie kąpeli technologicznych,
- 7) garbowanie właściwe,
- 8) wykończanie kąpielowe skór,
- 9) wykończanie właściwe skór,
- 10) uszlachetnianie okrywy włosowej skór futerkowych,
- 11) opracowanie metodyk techniczno-technologicznych wyprawy skór,
- 12) kontrola jakości,
- 13) błędy materiałowo-technologiczne wyrobów,
- 14) cechowanie, pakowanie i przechowywanie skór,
- 15) renowacja i konserwacja skór i wyrobów skórzanych,
- 16) jednostkowe wykonywanie wyrobów,
- 17) bezpieczeństwo i higiena pracy, ochrona środowiska w procesach technologicznych wyprawy skór.

BLOK: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PRACY

1. Cele kształcenia

Uczeń (słuchacz) w wyniku kształcenia powinien umieć:

- 1) posługiwać się podstawowymi pojęciami ekonomicznymi,
- 2) interpretować i objaśniać typowe mechanizmy rynkowe
- 3) klasyfikować przedsiębiorstwa,
- 4) określać zakres działań instytucji wspomagających i współpracujących z firmą,
- 5) określać procedurę tworzenia małej firmy ,
- 6) określać i sporządzać dokumentację niezbędną do utworzenia małej firmy,
- 7) sporządzać podstawową dokumentację finansową firmy,
- 8) sporządzać dokumenty sprzedaży,
- 9) sporządzać kalkulację kosztów i wyników,
- 10) prowadzić dokumentację gospodarki magazynowej,
- 11) prowadzić księgowość małej firmy w podstawowym zakresie,
- 12) sporządzać dokumenty związane z ubezpieczeniem osobowym i rzeczowym,
- 13) stosować podstawowe przepisy prawa pracy i korzystać ze swoich praw pracowników,
- 14) sporządzać sprawozdania statystyczne,
- 15) określać podstawowe pojęcia marketingu,
- 16) stosować zasady procesu komunikacji w kontaktach z ludźmi,
- 17) korzystać ze źródeł wiedzy ekonomicznej i prawnej,
- 18) podejmować działania związane z rozwojem zawodowym, być podatnym na innowacje w wykonywanej pracy i inicjować ich wprowadzanie w firmie,

2. Treści kształcenia (działy programowe)

Treści kształcenia ujęte są w następujących działach programowych:

- 1) wprowadzenie w zagadnienia środowiska pracy i gospodarki,
- 2) podstawowe pojęcia i kategorie gospodarki rynkowej,
- 3) rynek - rodzaje, prawa i zasady funkcjonowania rynku,
- 4) cena - pojęcie, znaczenie, rodzaje. Kalkulacja cen,
- 5) przedsiębiorstwa - istota, rodzaje, funkcje, zadania, otoczenie,
- 6) podejmowanie działalności gospodarczej - tryb i uwarunkowania,
- 7) organizacja jednostki gospodarczej - struktury, systemy zarządzania, system finansowy,
- 8) rozliczanie jednostki gospodarczej - zasady rachunkowości, Inwentaryzacja majątku firmy,
- 9) prawo finansowe - podatki i inne obciążenia jednostki gospodarczej,
- 10) prawo pracy - podstawowe pojęcia i normy prawa pracy,
- 11) organizacja pracy w jednostce gospodarczej. Pracownicy jednostki gospodarczej - ich obowiązki i uprawnienia,
- 12) podstawowe zasady i metody analizy ekonomiczno-finansowej jednostki gospodarczej,
- 13) dokumentacja firmy - jej tworzenie, obieg i archiwizowanie,
- 14) system obrotu towarowego - kanały dystrybucji,
- 15) problemy i konflikty - sposoby rozpoznawania i radzenia sobie z nimi,
- 16) komunikacja interpersonalna w firmie,
- 17) etyka i kultura zawodu.